7 2026ལོའི་ཟླ་11ཚེས་20 ཡིག་ཆ། ཇུས་འགོད་པ།མིག་དམར་སྒྲོལ་དཀར།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།བུ་ཆུང་།

(པར་ངོས་དྲུག་པར་མཐུད)
དོན་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ།ལས་གྲྭ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ས་ཆ་འདེམས་་་་་་་་་
སྐབས་ངེས་པར་དུ་སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་ལས་གཡོལ་གང་ཐུབ་བྱེད་དགོས་་་་་
པ་དང་།དམིགས་བསལ་གནས་ཚུལ་གྱི་རྐྱེན་པས་གཡོལ་ཐབས་མེད་ཚེ།ངེས་་་་་་
པར་དུ་དེ་སྔའི་གནས་ཡུལ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་གང་ཐུབ་བྱེད་དགོས།
དེ་སྔའི་གནས་ཡུལ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་ཚེ།འཛུགས་སྐྲུན་ཚན་པས་་་་་་་་
ངེས་པར་དུ་སྔོན་ཚུད་ནས་དེ་སྔའི་གནས་ཡུལ་གྱི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཐབས་བཟོ་དགོས་་་་
པ་དང་།རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པའི་རིམ་པར་གཞིགས་ནས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་་་་་
རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་རེ་ཞུ་དགོས།རིམ་པ་གཏན་་་་་
འཁེལ་བྱས་མེད་ལ་སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་ཀྱི་དེ་སྔའི་གནས་ཡུལ་གྱི་སྲུང་སྐྱོབ་་་
བྱ་ཐབས་བཟོ་སྐབས་རྫོང་རིམ་པའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་་་་་་་་་་
འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་རེ་ཞུ་དགོས།ཆོག་མཆན་མ་ཐོབ་ཚེ།འཛུགས་
སྐྲུན་ལས་འགོ་འཛུགས་མི་ཆོགདེ་སྔའི་གནས་ཡུལ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བའི་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིམ་་་་
པའམ་ཡང་ན་ཆུད་བཙུགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་རིམ་པ་དང་རྫོང་རིམ་པའི་རིག་དངོས་
སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ་ས་ཆ་གཞན་དུ་གནས་སྤོས་ཀྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའམ་་་་་་་་
ཡང་ན་བཤིག་དགོས་ཚེ།དེ་གནས་སའི་ཆུད་བཙུགས་པའི་གྲོང་ཁྱེར(ས་གནས)
མི་དམངས་སྲིད་གཞུང(སྲིད་ཧྲུའུ)གིས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ལ་
ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་རིམ་པའི་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ་་་་་་
གནས་སྤོ་བྱེད་དགོས་པའམ་ཡང་ན་བཤིག་དགོས་ཚེ།ཆོག་མཆན་མ་ཞུས་གོང་་་་་་
ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་མོས་མཐུན་་་་
ཐོབ་དགོས།རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་གནད་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ་བཤིག་མི་་་་་་
ཆོགགལ་སྲིད་གནས་སྤོ་བྱེད་དགོས་ཚེ།ངེས་པར་དུ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་་་་་་་་་་་་་་
དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།རིམ་པ་
གཏན་འཁེལ་བྱས་མེད་ལ་སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་ས་ཆ་གཞན་དུ་གནས་སྤོས་་་་
ཀྱིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའམ་ཡང་ན་བཤིག་དགོས་ཚེ།ངེས་པར་དུ་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་་་་་་
དགོས།
གཞུང་ཁོངས་ཀྱི་སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་ས་ཆ་གཞན་དུ་གནས་སྤོས་ཀྱིས་་་
སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའམ་ཡང་ན་བཤིག་དགོས་ཚེ།རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་་
པའི་རིམ་པར་གཞིགས་ནས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ལྟ་
སྐུལ་འོག་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད།ཐིག་རིས་དང་།ཐོ་འགོད།བརྙན་
ལེན།ཡིག་ཐོག་གི་ཟིན་ཐོ།ཡིག་ཚགས་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་པོ་་་་་་་་་་་་
བསྒྲུབ་རྒྱུའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱང་བྱེད་དགོས།བསྡུ་ཉར་གྱི་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་་་་་་་་་་
ལྡེབས་རིས་དང་།བཟོ་བརྐོས།བཟོ་སྐྲུན་ལྷུ་ལག་སོགས་ནི་ལྟ་སྐུལ་བྱེད་འགན་་་་་
འཁུར་མཁན་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་དམིགས་འཛུགས་བྱས་པའི་་་་་་་་
རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་བསྡུ་ཉར་བྱེད་དགོས།རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་གནད་་
རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ་གནས་སྤོས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་རྒྱུ་དེ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་་་་་་་
དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ལྟ་སྐུལ་ལག་བསྟར་བྱེད་་
དགོས།
དོན་ཚན་འདིའི་ནང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དེ་སྔའི་གནས་ཡུལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་།
གནས་སྤོ།བཤིག་པ་བཅས་བྱེད་པའི་འགྲོ་གྲོན་དེ་འཛུགས་སྐྲུན་ཚན་པས་་་་་་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་ལས་གྲྭའི་སྔོན་རྩིས་ནང་འཇུག་དགོས།
དོན་ཚན་ཉེར་གཉིས་པ།གཞུང་ཁོངས་ཀྱི་སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་
རྣམས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཉམས་གསོ་དང་བདག་སྐྱོང་བྱེད་འགན་འཁུར་་་
དགོས།གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་རྣམས་དོ་བདག་གམ་་
ཡང་ན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཉམས་གསོ་དང་བདག་སྐྱོང་བྱེད་འགན་འཁུར་་
དགོས་ཤིང་།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁ་གསབ་རོགས་དངུལ་་
སྤྲོད་ཆོགསྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་ཉམས་གསོ་དང་།བདག་སྐྱོང་།གནས་སྤོ་་་་་་་་་་་
བཅས་བྱེད་སྐབས།ངེས་པར་དུ་རིག་དངོས་ཀྱི་སྔར་ཡོད་བཟོ་དབྱིབས་མི་འགྱུར་་
བ་དང་དགོས་ངེས་ལ་ཉམས་བཟོ་བྱེད་ཆུང་ཤོས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུས་ནས་་་
རིག་དངོས་ཀྱི་བཅོས་མིན་རང་བཞིན་དང་སྤྱི་ཡོངས་རང་བཞིན་སྲུང་འཛིན་བྱེད་་
པ་དང་།སྔར་ཡོད་ཀྱི་རིག་སྐྲུན་སྐྱེ་ཁམས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་རྣམ་པ་རྒྱུན་་་་་
བསྲིང་བྱེད་པ།རིག་དངོས་ལ་ཉེན་མེད་ཀྱི་ལྟ་ཞིབ་ཚད་ལེན་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་་་་་་་
ཐོག་ནས་རིག་དངོས་ཐོན་ཁུངས་ལ་གཏོར་སྐྱོན་ཕོག་བཟོ་ཡོད་རིགས་དུས་ཐོག་ཏུ་
སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཐབས་སྤྱད་དེ་རིག་དངོས་ལ་གནོད་སྐྱོན་མི་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས།
དོན་ཚན་ཉེར་གསུམ་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་
དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་རིག་དངོས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་མངོན་་་་་་
མེད་ཉེན་ཁ་རིམ་དབྱེ་ལྟ་སྡོམ་བྱས་ནས་ཉེན་ཁའི་མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་གྲལ་་་་་་་་་་་་
བཤེར་དང་།བཅོས་སྒྲིགསྔོན་འགོག་བཅས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་སྤོ་མི་རུང་བའི་་་་་་
རིག་དངོས་ཀྱི་རང་བྱུང་གནོད་འཚེའི་སྔོན་བརྡ་དང་འགོག་ཟོན་མ་ལག་འཛུགས་་
དགོས།
གནམ་གཤིས་དང་།ས་ཡོམ།ས་གཤིས་སོགས་རང་བྱུང་གནོད་འཚེའི་རྐྱེན་
གྱིས་སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་བདེ་འཇགས་ལ་མངོན་མེད་རྐྱེན་ངན་བྱུང་ཚེ།
དེ་གནས་སའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་་་་་་
པར་དུ་འཕྲལ་མར་མྱུར་སྐྱོབ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྤྱོད་དགོས་པ་མ་ཟད།
རིམ་པ་དེ་གའི་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་གོང་རིམ་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་་་་་
རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས།
ལེའུ་གསུམ་པ།གནའ་རྫས་སྔོག་འཚོལ།
དོན་ཚན་ཉེར་བཞི་པ།ས་འོག་ཏུ་སྦས་པ་དང་ཆུ་འོག་གི་ཤུལ་ལྷག་་་་་་་
རིག་དངོས་རྣམས་ཚན་པ་གང་ཞིག་དང་མི་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རང་དགར་སྔོག་་་་་་་་
འདོན་བྱས་མི་ཆོགརང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁོངས་སུ་གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་དང་སྔོག་་་་
འདོན་བྱེད་པའི་ལས་དོན་སྒྲུབ་དགོས་ཚེ།གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་དང་སྔོག་འདོན་་
བྱེད་མཁན་ཚན་པས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་་་་་་་
འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་རེ་ཞུ་ཕུལ་ཏེ།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་་་་་་་་
དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ནས་མོས་མཐུན་བྱས་པ་བརྒྱུད།
རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་ཕུལ་ཏེ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་་་་
རྗེས་གཞི་ནས་སྔོག་འདོན་བྱས་ཆོགརྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་སོགས་འབྲེལ་
ཡོད་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་་་་་་་་་་་་
གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་།རང་འགུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནའ་རྫས་རྟོག་་་་་་་་
ཞིབ་དང་སྔོག་འདོན་བྱེད་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ་གནས་སྐབས་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཆའི་་་་་
ཞིབ་མཆན་འགོད་དགོས།
དོན་ཚན་ཉེར་ལྔ་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ས་་་་་་

འོག་ཏུ་རིག་དངོས་ཡོད་བཟོ་ཡོད་པའི་ཁུལ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཆ་ནང་བཤུག་གམ་ཡང་་་་
ན་གཏོང་སྤྲོད་མ་བྱས་གོང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་་་་་་
སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་དང་སྔོག་འཚོལ་བྱེད་་་་་
མཁན་ཚན་པ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་ཏེ་གནའ་རྫས་བརྟག་དཔྱད་དང་རྩད་ཞིབ་བྱེད་་
དགོས།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་་་
གྱིས་དུས་ཐོག་ཏུ་ས་འོག་ལ་རིག་དངོས་ཡོད་བཟོ་ཡོད་པའི་ཁུལ་ཁོངས་ཀྱི་དབྱེ་་་་་་་
མཚམས་ཕྱེ་དགོས་པ་མ་ཟད་སྐབས་བསྟུན་ལེགས་སྒྲིག་བྱེད་དགོས།
གཞི་རྩའི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་གྲྭ་ཆེ་རིགས་གཉེར་བའམ་ཡང་ན་རིག་་་་་་་་་་་་
གནས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པའི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཁོངས་དང་འཛུགས་སྐྲུན་ཚོད་འཛིན་་་་་་་
བྱེད་ཁོངས་སུ་འཛུགས་སྐྲུན་ལས་གྲྭ་གཉེར་སྐབས་གོང་གསལ་གཏན་འབེབས་་་་་་་་
ལྟར་གནའ་རྫས་བརྟག་དཔྱད་དང་རྩད་ཞིབ་བྱས་མེད་ཚེ།འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་་་་་་་
མཁན་ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་སྔོན་ལ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་
དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ནས་གནའ་རྫས་སྔོག་འཚོལ་ཚན་པ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱས་་
ཏེ་གནའ་རྫས་ཡོད་བཟོ་ཡོད་པའི་ལས་གྲྭ་གཉེར་སར་གནའ་རྫས་བརྟག་དཔྱད་་་་་་
དང་རྩད་ཞིབ་བྱ་རྒྱུའི་སྙན་སེང་ཞུ་དགོས།
དོན་ཚན་ཉེར་དྲུག་པ།གནའ་རྫས་སྔོག་འཚོལ་གྱི་ལས་ཀར་གཞོགས་་
འདེགས་བྱེད་དགོས་ཚེ།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་་་་་་་་
སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་བཙལ་འཚོལ་བྱས་པའི་རྨང་གཞིའི་ཐོགསྔོག་འདོན་བྱ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་བཟོས་ནས་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་རིག་དངོས་སྲིད་
འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།
འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་ཡུན་བྲེལ་འཚབ་ཆེ་བའམ་ཡང་ན་རང་བྱུང་གི་གཏོར་་་་
སྐྱོན་ཡོང་ཉེན་དངོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གནའ་བོའི་རིག་གནས་རྗེས་་་་་་་
ཤུལ་དང་གནའ་བོའི་བང་སོ་མྱུར་སྐྱོབ་དང་སྔོག་འཚོལ་བྱེད་དགོས་ཚེ།རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྔོག་འཚོལ་བྱ་་
རྒྱུ་སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད་མཆན་འགོད་འགྲོ་ལུགས་མཉམ་དུ་གཉེར་་
དགོས།
དོན་ཚན་ཉེར་བདུན་པ།གཞི་རྩའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་ཐོན་སྐྱེད་་་་་་་་་
འཛུགས་སྐྲུན་རྐྱེན་པས་གནའ་རྫས་བརྟག་དཔྱད་དང་།རྩད་ཞིབ།སྔོག་འཚོལ་་་
བཅས་བྱེད་དགོས་ཚེ།དེར་མཁོ་བའི་འགྲོ་གྲོན་རྣམས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་མཁན་་་
ཚན་པས་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་གྲྭའི་སྔོན་རྩིས་ནང་འཇུག་དགོས།
རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་བྱེད་ཐབས་འོས་འཚམ་སྤྱད་དེ་་་་་
གནའ་རྫས་བརྟག་དཔྱད་དང་།རྩད་ཞིབ།སྔོག་འཚོལ་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀར་རྒྱབ་་
སྐྱོར་བྱས་ཆོགདོན་ཚན་ཉེར་བརྒྱད་པ།གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་དང་སྔོག་འཚོལ་བྱས་་
པའི་རིག་དངོས་རྣམས་ངེས་པར་དུ་ཐོ་དེབ་བཟོས་ནས་ཉར་ཚགས་ཡག་པོ་བྱེད་་་་་
དགོས་པ་དང་།རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་རང་སྐྱོང་་
ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་དམིགས་་་་་་་་་་་
འཛུགས་བྱས་པའི་གཞུང་ཁོངས་རྟེན་མཛོད་ཁང（་བཤམས་སྟོན་ཁང་）དང་དཔེ་་
མཛོད་ཁང་ངམ་ཡང་ན་གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་བྱེད་མཁན་ཚན་པར་་
དུས་ཐོག་ཏུ་རྩིས་སྤྲད་དེ་བསྡུ་ཉར་བྱེད་དགོས།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་
གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་རྗེས་གནའ་རྫས་རྟོག་་་་་་
ཞིབ་དང་སྔོག་འཚོལ་བྱེད་མཁན་ཚན་པས་ས་འོག་དང་ཆུ་འོག་ནས་ཐོན་པའི་་་་་་་་
རིག་དངོས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཚན་ཞིབ་ཀྱི་དངོས་དཔེར་འཛིན་ཆོགགནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་དང་སྔོག་འཚོལ་བྱེད་རིང་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྡན་པའི་་་་
གནའ་ཤུལ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཚེ།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་་་་་་་
དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་བླང་བྱ་་་་་་་་་་་་
གཞིར་བཟུང་དེ་སྔའི་གནས་ཡུལ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ས་ཆ་གཞན་དུ་སྤོས་ནས་སྲུང་་་་
སྐྱོབ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཐབས་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོས།
གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་དང་སྔོག་འཚོལ་བྱས་པའི་རིག་དངོས་དང་དཔྱད་ཡིག་
རིགས་ཚན་པའམ་ཡང་ན་མི་སྒེར་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཧམ་བཟུང་བྱས་མི་ཆོགལེའུ་བཞི་པ།རྟེན་མཛོད་ཁང་དུ་ཉར་ཚགས་ཀྱི་་་་་་
རིག་དངོས་དང་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་བསྡུ་ཉར་རིག་དངོས།
དོན་ཚན་ཉེར་དགུ་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ས་
གནས་དེ་གའི་རིག་དངོས་ཐོན་ཁུངས་བེད་སྤྱད་དེ་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱད་རྟགས་་་་་་་་་
མངོན་གསལ་དོད་པ་དང་།ལས་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་གཤིས་མངོན་གསལ་དོད་པ།ས་
ཁོངས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ལྡན་པ་བཅས་ཀྱི་རྟེན་མཛོད་ཁང（བཤམས་་་་་
སྟོན་ཁང）དང་དྲན་གསོ་ཁང་བཙུགས་ཆོགསྤྱི་ཚོགས་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ཞལ་འདེབས་རྒྱག་པ་དང་།མ་རྩ་བསྡུ་རུབ།
མ་དངུལ་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་བརྒྱུད་དེ་གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་རིག་་་་་་་་་
དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པ་འཛུགས་རྒྱུར་སྐུལ་མ་གཏོང་དགོས།འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚན་་
གྱིས་ངེས་པར་དུ་ཆ་རྐྱེན་བསྐྲུན་རྒྱུ་དང་།ཞབས་ཞུ་མཁོ་འདོན་བྱེད་པ།ནོར་་་་་་་
ཁྲལ་གྱི་རོགས་སྐྱོར་སྲིད་ཇུས་སོགས་ཀྱི་ཐད་གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་་་་་་
ཚན་པ་དང་གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པར་ལྟ་སྟངས་འདྲ་
མཉམ་འཛིན་དགོས།
དོན་ཚན་སུམ་ཅུ་པ།རྟེན་མཛོད་ཁང（བཤམས་སྟོན་ཁང）དང་།
དཔེ་མཛོད་ཁང་།ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ།རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པ་་་་་
གཞན་དག་བཅས་ཀྱིས་ཉར་ཚགས་བྱས་པའི་རིག་དངོས（གཤམ་ལ་རྟེན་ཉར་་་་་་་་
རིག་དངོས་ཞེས་བསྡུ་རྒྱུ）རྣམས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་རིག་་་
དངོས་རིམ་པའི་ཚད་གཞི་གཞིར་བཟུང་རིག་དངོས་ཀྱི་རིམ་པ་དབྱེ་རྒྱུ་དང་།
རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར་ཡིག་ཚགས་དང་དོ་དམ་ལམ་ལུགས་ནན་པོ་་་་
བཟོས་ནས་དོ་དམ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་མ་ཟད་གཙོ་གཉེར་བྱེད་མཁན་་་་་་་་
རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས།
དོན་ཚན་སོ་གཅིག་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་་་་་་
དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་སྲིད་འཛིན་ས་ཁོངས་དེ་གའི་རྟེན་་་་་་་་
ཉར་རིག་དངོས་ཀྱི་ཡིག་ཚགས་བཟོ་དགོས།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་
རྟེན་ཉར་བྱས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རིག་དངོས་ཀྱི་ཡིག་ཚགས་རྣམས་རྒྱལ་སྲིད་་་་་
སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས་པ་དང་།
རྟེན་ཉར་བྱས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་རིག་དངོས་ཀྱི་ཡིག་ཚགས་་་་་
རྣམས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པ་གནས་སའི་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་་་་་་
གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་་་་་་་་་་
འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས།
དོན་ཚན་སོ་གཉིས་པ།རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་་་་་
རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གཏན་འབེབས་གཞིར་བཟུང་།རིག་དངོས་བདེ་་་་་་་་་་་་་་
འཇགས་ཀྱི་ཉེན་ཁའི་རིམ་པ་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོས་པ་མ་ཟད།བདེ་འཇགས་་
སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་བླང་བྱ་དང་མཐུན་པ་བྱེད་དགོས།གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་་་་་་

ཉར་ཚན་པའི་རྟེན་ཉར་ཁང་སོགས་སུ་རྩ་ཆེའི་རིག་དངོས་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་་་་
རྐྱེན་མེད་ཚེ།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་་
ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་པའི་གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་་་་་་
ཚན་པ་དམིགས་འཛུགས་ཀྱིས་ཚབ་ཉར་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་དང་།དེ་སྔའི་་་་་
གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་དགོས།
གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པར་རྩ་ཆེའི་རིག་དངོས་་་་་
ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་མེད་ཚེ།ཆ་རྐྱེན་ཡོད་པའི་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་་་་
པར་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུའི་མངགས་བཅོལ་བྱས་ཆོགདོན་ཚན་སོ་གསུམ་པ།གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པའི་་
དབར་འགྲེམས་སྟོན་དང་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་སོགས་བྱ་རྒྱུའི་དགོས་མཁོའི་རྐྱེན་་་
པས་རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་གཡར་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཚེ།གཡར་མཁན་ཚན་པས་་་་་་་
ངེས་པར་དུ་གཙོ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་་་་་
ཞུ་དགོས།རྟེན་ཉར་བྱས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རིག་དངོས་གཡར་སྤྱོད་བྱེད་་་་་་་་་
དགོས་ཚེ།ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་་་་
དུས་མཚུངས་སུ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས་པ་མ་ཟད།རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་་་་་་
སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས།རྟེན་ཉར་་་་་་
བྱས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་རིག་དངོས་གཡར་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་་་་་་
ཚེ།ངེས་པར་དུ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་་
སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས།བསྡུ་ཉར་བྱེད་མཁན་ཚན་པ་ཆོས་ལུགས་བྱེད་་་་་
སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ཚེ།ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་དོ་དམ་ལས་་་་
ཚན་གྱིས་རིམ་མཚུངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་སྡེ་ཚན་ལ་་་་་་
སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས།
གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པ་དང་ཚན་པ་གཞན་་་་་་་་
དག་གིས་འགྲེམས་སྟོན་བྱེད་པའི་སྐབས་གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་་་
པའི་རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་གཡར་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཚེ།གཡར་གཏོང་བྱེད་མཁན་་་
ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་གཙོ་འགན་འཁུར་མཁན་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་
ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།གཞུང་ཁོངས་ཀྱི་རྟེན་མཛོད་ཁང་སོགས་སུ་ཉར་ཚགས་་་་་་་
བྱས་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རིག་དངོས་གཡར་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཚེ།ངེས་པར་དུ་་་་་
རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་དགོས།
རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་བྱེད་མཁན་ཚན་པའི་དབར་རིག་དངོས་གཡར་སྤྱོད་་་་་་
བྱེད་དགོས་ཚེ།ངེས་པར་དུ་ཁྲིམས་ལྟར་གཡར་སྤྱོད་ཀྱི་གྲོས་མཐུན་འཇོག་དགོས།
གྲོས་མཐུན་ནང་ངེས་པར་དུ་རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་ཀྱི་མིང་དང་།རིམ་པ།སྤྱོད་་་་
སྟངས།སྲུང་སྐྱོབ་འགན་འཁྲི་སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཚུད་དགོས།གྲོས་མཐུན་ནང་་་
ཁ་ཆད་བཞག་པའི་དུས་ཚད་ལོ་གསུམ་ལས་བརྒལ་མི་ཆོགདོན་ཚན་སོ་བཞི་པ།རྒྱལ་ཁབ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གཏན་་་་་་་་་་་་་་
འབེབས་ལ་གཞིགས་ནས་རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་ཀྱི་ཡིག་ཚགས་དང་དོ་དམ་ལམ་་་་་་
ལུགས་བཟོ་མཁན་གཞུང་ཁོངས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པའི་དབར་རྟེན་ཉར་་་
རིག་དངོས་བརྗེ་རེས་བྱས་ཆོག རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་བརྗེ་རེས་བྱེད་དགོས་ཚེ།
ངེས་པར་དུ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་་་་་་
ཚན་གྱི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་དགོས་པ་མ་ཟད།རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་རིག་དངོས་་་་
སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས། ཆོག་མཆན་ཐོབ་རེའི་ཞུ་ཡིག་ནང་་
ངེས་པར་དུ་བརྗེ་རེས་བྱ་རྒྱུའི་རིག་དངོས་ཀྱི་མིང་དང་།རིམ་པ།རྒྱུ་རྐྱེན།སྤྱོད་་་
སྒོ།ཁ་གསབ་འཇལ་སྟངས་བཅས་གསལ་པོ་འབྲི་དགོས་པ་མ་ཟད་བརྗེ་རེས་ཀྱི་་་་་
གྲོས་མཐུན་ཡི་གེ་ཟུར་བཀོད་བྱེད་དགོས།
རྒྱལ་ཁབ་དང་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་གཏན་འབེབས་ལ་མ་གཞིགས་པར་རྟེན་་་་་
ཉར་རིག་དངོས་ཀྱི་ཡིག་ཚགས་དང་དོ་དམ་ལམ་ལུགས་བཟོ་མཁན་གཞུང་ཁོངས་་
རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་རྟེན་མཛོད་ཁང་དེའི་ཉར་ཚགས་རིག་དངོས་་་་་་་་་་
གཡར་སྤྱོད་དང་བརྗེ་རེས་བྱས་མི་ཆོགདོན་ཚན་སོ་ལྔ་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ངེས་་་་་་
པར་དུ་དགོས་ངེས་ཀྱི་གྲོན་དངུལ་བཏང་ནས་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་རྟེན་
ཉར་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ཉམས་གསོ་བྱ་རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས།རིག་་་་་་
དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་རྟེན་ཉར་བྱས་པའི་རྩ་ཆེའི་སྟོངས་ཉེའི་་་་་་་་
རིག་དངོས་དང་རྒྱུ་སྤུས་ཞན་པའི་རྩ་ཆེའི་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ཉམས་གསོ་་་་་
བྱ་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས།
རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་ཉམས་བཟོ་དང་།འདྲ་བཟོ།པར་ལེན།པར་བཤུས་
བཅས་བྱེད་སྐབས་ངེས་པར་དུ་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་་་་་་་་་
བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་ཚད་ལྡན་ལག་རྩལ་ལ་བརྩི་སྲུང་ཞུ་དགོས་པ་ལས་་་་་
རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་ལ་གནོད་སྐྱོན་བཏང་མི་ཆོགརྟེན་ཉར་བྱས་པའི་རིམ་པ་་་་་་
གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་རིག་དངོས་ཉམས་བཟོ་དང་།འདྲ་བཟོ།པར་བཤུས་་
བཅས་བྱེད་དགོས་རིགས་ངེས་པར་དུ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་་་་་་་
རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།རྟེན་ཉར་བྱས་པའི་རིམ་
པ་དང་པོའི་རིག་དངོས་ཉམས་བཟོ་དང་།འདྲ་བཟོ།པར་བཤུས་བཅས་བྱེད་་་་་་
དགོས་རིགས་ངེས་པར་དུ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་་་་་
ལ་ཆོག་མཆན་ཞུ་དགོས།
རྟེན་ཉར་རིག་དངོས་པར་སྐྲུན་དང་སྒྲ་ཕབ་སྒྲིག་བཟོ་བྱེད་དགོས་རིགས།
ངེས་པར་དུ་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པའི་མོས་མཐུན་ཐོབ་དགོས་པ་མ་ཟད།
པར་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་མཐུན་བཞག་ནས་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་ཐབས་དང་་་་་་་་་
འགན་འཁྲི་ཁ་གསལ་བཟོ་དགོས།རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་་་་་་
པར་ལེན་ཚར་རྗེས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ཉིན་གྲངས་བཅུའི་ནང་ཚུན་དུ་པར་ལེན་བྱས་་་་་་་་
ཚུལ་རིམ་པ་དེ་གའི་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་ལ་སྙན་དཔོད་ཞུ་དགོས།
སྤོ་མི་རུང་བའི་ཁེར་ཚུགས་རིག་དངོས་ཉམས་བཟོ་དང་།འདྲ་བཟོ།པར་་་་
ལེན།པར་བཤུས་བཅས་བྱེད་དགོས་རིགས་གོང་གསལ་དོན་ཚན་གྱི་གཏན་་་་་་་་་་་
འབེབས་སྤྱོད་དགོས།
དོན་ཚན་སོ་དྲུག་པ།རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་བྱེད་མཁན་ཚན་པ་ཕུད་་་་་
པའི་སྤྱི་དམངས་དང་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་རིག་དངོས་ཉར་་་་་་་
ཚགས་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་མ་གཏོང་དགོས།དམངས་ཁྲོད་དུ་ཁྲིམས་ལྟར་བསྡུ་ཉར་བྱས་་
པའི་རིག་དངོས་ཀྱི་བདག་དབང་ལ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་ཐོབ་པས་ཁྲིམས་་་་་་
ལྟར་འགྲོ་རྒྱུག་བྱས་ཆོགའོན་ཀྱང་བཅའ་ཁྲིམས་དང་སྲིད་འཛིན་ཁྲིམས་སྲོལ་་་་་་་་
ནང་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་ཚུད་མེད།
རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་དམངས་ཁྲོད་དུ་བསྡུ་ཉར་བྱས་པའི་་་་་་་་
རིག་དངོས་ལ་དཔྱད་འདོམས་དང་།ཉམས་བཟོ།ཉར་ཚགས་སོགས་ཐད་ཀྱི་བློ་་
འདྲིའི་ཞབས་ཞུ་སྒྲུབ་ཆོགདོན་ཚན་སོ་བདུན་པ།རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་བྱེད་མཁན་ཚན་པ་ཕུད་
པའི་སྤྱི་དམངས་དང་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་ཉར་ཚགས་བྱས་པའི་རིག་དངོས་ཞལ་་་་་་་་་་
འདེབས་འབུལ་བའམ་ཡང་ན་རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པར་གཡར་ནས་་་་་་་་་་་་་་
འགྲེམས་སྟོན་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པར་སྐུལ་མ་གཏོང་དགོས།

རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་ཞལ་འདེབས་འབུལ་མཁན་ལ་་་་་
བརྩི་འཇོག་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད་དེའི་འདོད་བློ་གཞིར་བཟུང་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་་
བའི་རིག་དངོས་ཉར་ཚགས་དང་།བདག་སྐྱོང་།འགྲེམས་སྟོན་བཅས་འོས་ཤིང་་
འཚམ་པ་བྱེད་དགོས།
དོན་ཚན་སོ་བརྒྱད་པ།རིག་དངོས་ཕྱིར་འཚོང་གི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་རྒྱུ་དེ་་་་
ཁྲིམས་ལྟར་བཙུགས་པའི་རིག་དངོས་ཕྱིར་འཚོང་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྤེལ་དགོས།རྫོང་་་
རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་ངེས་པར་དུ་
སྲིད་འཛིན་ས་ཁོངས་དེ་གའི་ནང་གི་རིག་དངོས་ཕྱིར་འཚོང་དང་ཧབ་འཚོང་་་་་་་་་
གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་སྒོར་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས།
རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པས་རིག་དངོས་ཧབ་འཚོང་གི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་མི་་་་་་་
ཆོག་པ་དང་།རིག་དངོས་ཧབ་འཚོང་བྱེད་པའི་ཁེ་ལས་བཙུགས་མི་ཆོགལེའུ་ལྔ་པ།ཞིབ་འཇུག་དང་བེད་སྤྱོད།
དོན་ཚན་སོ་དགུ་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ངེས་་
པར་དུ་རིག་དངོས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་བེད་སྤྱོད་ལུགས་མཐུན་བྱས་ཏེ་རིག་དངོས་ཀྱི་་་་་
བདེ་འཇགས་འགན་ལེན་བྱེད་པའི་འོགརིག་དངོས་དེའི་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན་་་་
དང་དུས་རབས་ཀྱི་རིན་ཐང་གསལ་རྟོགས་ཟབ་མོ་དང་འགྲེལ་བཤད་ཆ་ཚང་བ་་་་་
རྒྱག་དགོས་པ་མ་ཟད།རིག་གནས་ཤེས་བྱའི་ཀློག་དེབ་དང་།རིགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ།གློག་བརྙན་དང་བརྙན་འཕྲིན་གྱི་བརྩམས་ཆོས་བཅས་བསྡུ་་་
སྒྲིག་དང་།དཔེ་སྐྲུན།སྒྲིག་བཟོ་བཅས་བྱས་ནས་སྣ་མང་ཅན་དང་བང་རིམ་་་་་་་་
མང་བའི་རིག་གནས་ཐོན་རྫས་དང་ཞབས་ཞུ་མཁོ་འདོན་བྱེད་པ་དང་།ཀྲུང་་་་་་་་
ཧྭའི་ཕུལ་བྱུང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
སྔོན་ཐོན་རིག་གནས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྲུང་ཧྭའི་རིག་་་་་་་་་
གནས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས།
དོན་ཚན་བཞི་བཅུ་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་་་་་་
ངེས་པར་དུ་སྲིད་འཛིན་ས་ཁོངས་དེ་གའི་ནང་བོད་ནི་གནའ་སྔ་མོ་ནས་བཟུང་་་་་་་
ཀྲུང་གོའི་ཁ་བྲལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་།ཀྲུང་དབྱང་སྲིད་་་་་་་་་་
གཞུང་གིས་བོད་ལྗོངས་བཅོས་སྐྱོང་ནུས་ལྡན་བྱེད་པ།མི་རིགས་ཁག་གིས་ཐུན་་་་་་
མོང་ཐོག་བོད་ལྗོངས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པ་བཅས་མཚོན་པའི་གལ་ཆེའི་རིག་་་་་་་་་་
དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་བེད་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་པ་མ་ཟད།ལོ་་་་་་་་
རྒྱུས་དང་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔང་་་་་
པོ་བྱེད་པ་དང་།གསར་བརྗེའི་སྙིང་སྟོབས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ།གསར་བརྗེའི་་་་་་
རིག་གནས་དར་སྤེལ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྲོད་རིག་དངོས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་ནུས་པ་་་་་་་་
འདོན་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་དང་།མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ལ་ཡང་དག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་་་
ཀྱི་ལྟ་བ་དང་།ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྟ་བ།མི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བ།རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བ།ཆོས་་་
ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅས་བརྟན་པོ་འཛུགས་རྒྱུར་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་དགོས།
དོན་ཚན་ཞེ་གཅིག་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་་་་་་
རྟེན་མཛོད་ཁང（བཤམས་སྟོན་ཁང）དང་།དྲན་གསོ་ཁང་།རིག་དངོས་སྲུང་་་་་་
སྐྱོབ་ཚན་པ་བཅས་ཀྱིས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དང་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་སོགས་་་་་
ཚན་པ་དང་མཉམ་དུ་ཚན་རྩལ་གསར་གཏོད་ཀྱི་ལས་སྟེགས་གཏོད་རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་
བྱེད་པ་དང་།སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་ཞིག་གསོ་དང་།གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་་་
དང་སྔོག་འཚོལ།སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་ཉམས་བཟོ་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་་་་་་
བྱེད་དགོས།རིག་གནས་ཐོན་རྫས་ཀྱི་སྣེ་འདྲེན་ཤེས་ལྡན་པ་དང་།ཚན་རྩལ་་་་་་་་
ཤེས་ལྡན་པ།རྩལ་ནུས་ཤེས་ལྡན་པ།ཤེས་རྩལ་འཛོམས་པའི་མི་སྣ་བཅས་གསོ་་་་་
སྐྱོང་གང་མགྱོགས་བྱེད་པ་དང་།རིག་དངོས་ཞིག་གསོ་དང་།ཉམས་བཟོ།ཚན་
རྩལ་གྱིས་སྲུང་སྐྱོབ།གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་དང་སྔོག་འཚོལ།རིག་དངོས་དཔྱད་་་
འདོམས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཤེས་ལྡན་པ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།
ཤེས་ལྡན་པ་གསོ་སྐྱོང་དང་།བེད་སྤྱོད།དཔྱད་གདེང་།སྐུལ་ལྕག་བཅས་ཀྱི་་་་་་་་
ལམ་སྲོལ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་བཏང་ནས་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ལས་ཚན་དང་དཔུང་
ཁག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས།
དོན་ཚན་ཞེ་གཉིས་པ།རྟེན་མཛོད་ཁང（བཤམས་སྟོན་ཁང）དང་།
དྲན་གསོ་ཁང་།རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ་བཅས་ཀྱིས་རྣམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་་་་་་་
ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གསོ་དང་རིག་གནས་ཞབས་ཞུའི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་དང་།
ཀྲུང་ཧྭ་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱལ་ཁབ་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་བྱུང་ཚུལ་སོགས་་་་
ཐད་ཀྱི་ནང་དོན་མཚོན་པའི་འགྲེམས་སྟོན་དང་སྤེལ་རེས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ།སྤྱི་་་་
ཚོགས་ཀྱི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་དང་རིག་གནས་སྤེལ་རེས་ཀྱི་མཉམ་ལས་ནང་ཐེ་་་་་
ཞུགས་བྱེད་པ།རིག་གནས་བློ་གསར་དང་ཡུལ་སྐོར་སོགས་ཀྱི་ཐོན་ལས་དང་ཟུང་
འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཐོག་མའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོན་རྫས་གསར་སྤེལ་བྱེད་པ།རིག་གནས་
བློ་གསར་གྱི་གྲགས་རྟགས་གཏོད་པ།རིག་གནས་ཐོན་རྫས་ཀྱི་འབྲེལ་ཐག་སྣུར་་་་་་
སྲིང་བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐོན་ལས་གོང་འཕེལ་གྱི་བར་མཐོངས་རྒྱ་ཆེར་་་་་་་་
གཏོང་དགོས།
སྤོ་མི་རུང་བའི་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པའི་རྟེན་མཛོད་་་་་་་
ཁང（བཤམས་སྟོན་ཁང）དང་།དྲན་གསོ་ཁང་།རིག་དངོས་ཉར་ཚགས་ཁང་།
གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་རྗེས་ཤུལ་སྤྱི་གླིང་སོགས་ཚན་པས་ངེས་པར་དུ་སྤོ་མི་རུང་་་
བའི་རིག་དངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་གསལ་རྟོགས་དང་གསལ་འགྲེལ་བྱ་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་་
བརྒྱབ་སྟེ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་གསལ་འགྲེལ་བྱེད་དགོས།
དོན་ཚན་ཞེ་གསུམ་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་་་་་་
དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་དང་།རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ།གཞུང་ཁོངས་་་་་་
རིག་དངོས་བསྡུ་ཉར་ཚན་པ་བཅས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ཆ་་་་་་་་་་་་
འཕྲིན་ལག་རྩལ་བེད་སྤྱད་དེ་རིག་དངོས་གྲངས་འཛིན་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་་་་་་
དགོས།
རང་སྐྱོང་ལྗོངས་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་རིག་དངོས་སྲིད་འཛིན་སྡེ་ཚན་གྱིས་
ངེས་པར་དུ་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་རིག་དངོས་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་གཞི་གྲངས་མཛོད་བཟོས་་
ནས་རིག་དངོས་ཀྱི་གཞི་གྲངས་མཉམ་སྤྱོད་དང་།རིག་དངོས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་་་་་་་་་
གྲངས་འཛིན་ཅན་དང་ཚད་ལྡན་ཅན་དུ་འཚོལ་བསྡུ་དང་འགྲེམས་སྟོན་བེད་སྤྱོད།
རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་།ཞིབ་འཇུགའགྲེམས་སྟོན།བེད་སྤྱོད།དོ་དམ།
ཞབས་ཞུ་སོགས་ཀྱི་ཐད་སྤྱོད་པའི་ཆ་འཕྲིན་ལག་རྩལ་དང་གྲངས་འཛིན་ལག་རྩལ་
གསར་གཏོད་བཅས་བྱེད་དགོས།གྲངས་འཛིན་ཅན་གྱི་ལྟ་སྡོམ་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་་་་་་
བཏང་ནས་རིག་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དུས་ཐོག་ཏུ་ལྟ་སྡོམ་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་མ་་་་་་་་་་་
གཏོང་དགོས།
དོན་ཚན་ཞེ་བཞི་པ།རྫོང་རིམ་ཡན་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ངེས་་
པར་དུ་རིག་དངོས་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་འདོན་སྤེལ་བྱས་ཏེ་ཀྲུང་ཧྭའི་ཕུལ་་་་་་་་
བྱུང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་ཡུལ་སྐོར་ཐོན་ལས་མཉམ་འདྲེས་གོང་འཕེལ་་་་་་
གཏོང་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་།རིག་དངོས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་འགན་ལེན་་
འོགརྟེན་མཛོད་ཁང（བཤམས་སྟོན་ཁང）དང་།དྲན་གསོ་ཁང་།རིག་དངོས་་་་
སྲུང་སྐྱོབ་ཚན་པ།གནའ་རྫས་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་རྗེས་ཤུལ་སྤྱི་གླིང་སོགས་ཡུལ་སྐོར་་་་་་་་
ལམ་ཐིག་ནང་བཅུག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་བེད་སྤྱོད་གང་ལེགས་
བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་མ་གཏོང་དགོས།
(པར་ངོས་བརྒྱད་པར་གཟིགས)

བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་རིག་དངོས་སྲུང་སྐྱོབ་སྲོལ་ཡིག